

KREU 1
Dispozita të përgjithshme

Për qëllim të nenit 54 deri 81:

- a) “*Mallra të prodhuara*” përfshijnë mallra të kultivuara, të fabrikuara dhe të nxjerra nga nëntoka ose burimet minerale;
- b) “*Mallra identike*” do të thotë: mallra të prodhuara në të njëjtin vend, të cilat janë të njëjta nga çdo pikpamje, duke përfshirë edhe karakteristikat fizike, cilesinë dhe reputacionin. Ndryshime të vogla në pamje nuk përbëjnë shkak për t’u konsideruar jo identike mallrat të cilat në gjithshka tjetër përputhen me përkufizimin.
- c) “*Mallra të ngjashme*” do të thotë: mallra të prodhuara në të njëjtin vend, të cilat edhe pse nuk janë të ngjashme në çdo pikpamje, kanë karakteristika dhe materiale përbërëse të ngjashme, të cilat bëjnë të mundur që ato të kryejnë të njëjtat funksione dhe të jenë të shkëmbyeshme me njëra-tjetrën nga ana tregtare; cilesia e mallrave, reputacioni i tyre dhe ekzistenca e një marke tregtare janë ndër elementet që merren parasysh për të përcaktuar nëse mallra të caktuara janë të ngjashme apo jo;
- d) “*Mallra të të njëjtave kategori ose lloj*” do të thotë mallra të cilat klasifikohen brenda një grupi ose sërë mallrash të prodhuara nga një sektor i veçantë industrial, dhe ku përfshihen mallra identike ose të ngjashme.

Shprehjet “*mallra identike*” dhe “*mallra te ngjashme*”, sipas rastit, nuk zbatohen për mallra të cilat në vetvete trupëzojnë ose pasqyrojnë punime inxhenerike, zhvillimi, artistike, projektuese, si dhe vizatime dhe skica për të cilat nuk është bërë ndonjë rregullim sipas nenit 37(1)(b)(iv) të Kodit, për shkak se këto veprime kanë qenë ndërmarrë në

Neni 54

1. Në zbatim të dispozitave të neneve 27, 33 deri 40 të Kodit dhe dispozitave të këtij Titulli, autoritetet doganore zbatojnë dispozitat e parashikuara në Aneksin 6.

Dispozitat e parashikuara në kolonën e parë të Aneksit 6 zbatohen në bazë të shënimeve interpretuese të kolonës së dytë.

2. Nëse për të përcaktuar vlerën doganore del nevoja të bëhen referime në parimet e përgjithshme të kontabilitetit, zbatohen dispozitat e parashikuara në Aneksin 3.

Neni 55

1. Për qëllim të nenit 34(1)(d) dhe nenit 35(2)(c) të Kodit, dy ose më shumë persona quhen se janë të lidhur vetëm nëse:

- a) njëri prej tyre është anëtar ose drejtues i organeve drejtuese të biznesit të tjetrit dhe anasjelltas;
- b) janë ligjrisht të njohur si ortakë në biznes;

- c) njëri është punëdhënës i tjetrit;
- d) njëri zotëron, kontrollon ose mban, drejtpërdrejt ose tërthorazi, të paktën 5% ose më shumë të aksioneve me të drejtë vote;
- e) njëri prej tyre kontrollon tjetrin drejtpërdrejt ose tërthorazi;
- f) të dy së bashku, kontrollohen drejtpërdrejt ose tërthorazi nga një person i tretë; ose
- g) të dy së bashku kontrollojnë drejtpërdrejt ose tërthorazi një person të tretë;
- h) janë anëtarë të së njëjtës familje. Personat quhen se janë anëtarë të së njëjtës familje vetëm nëse ata kanë ndonjërin prej marrëdhënieve të mëposhtme me njeri-tjetrin:
 - i) burrë dhe grua,
 - ii) të paralindur dhe të paslindur, në vijë të drejtë, në shkallë të parë (prindër dhe fëmijë),
 - iii) vëlla e motër (pavarësisht nëse janë me gjak të plotë ose jo),
 - iv) të paralindur dhe të paslindur, në vijë të drejtë, në shkallë të dytë (gjysh/gjyshe dhe nip/mbesë),
 - v) dajë/xhaxha ose teze/hallë dhe nip/mbesë,
 - vi) vjehërr/vjehërrë dhe dhëndër/nuse,
 - vii) kunetër dhe kunata.

2. Për qëllim të këtij Titulli, persona që janë të lidhur në biznes me njëri-tjetrin, për shkak se njëri prej tyre është i vetmi agent, shpërndarës, ose koncesionar i tjetrit, sido që të jetë emërtimi, quhen të lidhur vetëm në qoftë se hyjnë në njërin prej marrëdhënieve të paragrafit 1.

Neni 56

Për të përcaktuar vlerën doganore të mallrave sipas nenit 34 të Kodit, çmimi i të cilave ende nuk është paguar në çastin që merret parasysh për përcaktimin e vlerës doganore, kjo vlerë përgjithësisht do të bazohet në çmimin që do të paguhet për mallrat në fjalë.

Neni 57

1. Kur mallrat e deklaruar për qarkullim të lirë janë pjesë e një sasive më të madhe mallrash të njëjtë, të blera në një transaksion të vetëm, çmimi realisht i paguar ose që duhet paguar, sipas nenit 34(1) të Kodit, për këto mallra është çmimi i llogaritur në mënyrë përpjestimore duke u mbështetur në raportin midis sasisë së deklaruar me sasinë totale të blerë.

2. Zbatimi i kriterit përpjestimor të llogaritjes së çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar vlen edhe në rast të humbjes së pjeseshme të dërgesës ose kur mallrat që vlerësohen janë dëmtuar përpara vendosjes në qarkullim të lirë.

Neni 58

Për qëllim të nenit 34(1) të Kodit, kur çmimi realisht i paguar ose që duhet paguar përfshin edhe një shumë që i përket një takse të brendshme, që zbatohet në vendin e origjinës ose të eksportimit të mallrave në fjalë, kjo shumë nuk bën pjesë në vlerën doganore, me kusht që autoritetet doganore të interesuara binden se këto mallra janë shkarkuar nga këto detyrime në përfitim të blerësit.

Neni 59

1. Për qëllim të nenit 34 të Kodit, vetë mallrat të cilat janë objekt i një shitjeje, deklarohen për qarkullim të lirë, quhet tregues i mjaftueshëm që ato kanë qenë shitur për eksport drejt territorit doganor të Republikës së Shqipërisë. Ky tregues vlen edhe në rastet e shitjeve të mëtejshme, që janë bërë para vlerësimit; në të tilla raste, çdo çmim që rrjedh nga këto shitje mund të merret si bazë për vlerësim.

2. Megjithatë, kur mallrat janë përdorur në një vend tjetër ndërmjet kohës së shitjes dhe kohës që ato janë vendosur në qarkullim të lirë, vlera doganore nuk mund të jetë vlera e transaktuar.

3. Blerësi nuk është e nevojshme të plotësojë kushte të tjera, veç atyre të cilat lidhen me qenien palë në një kontratë shitjeje.

Neni 60

Në çdo rast që në zbatim të nenit 34(1)(b) të Kodit, përcaktohet që shitja ose çmimi i mallrave të importuara i nënshtrohet një kushti ose shqyrtimi vlera e të cilit mund të përcaktohet në lidhje me Dispozitat Zbatuese të Kodit Doganor 27. Mallrat që po vlerësohen, kjo vlerë konsiderohet si një pagesë e tërthortë nga blerësi tek shitësi dhe si pjesë e çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar, vetëm nëse ky kusht ose shqyrtim nuk lidhet me:

- a) ndonje aktivitet për të cilin zbatohet neni 34(3)(b) i Kodit; ose
- b) ndonjë element që i shtohet çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar sipas dispozitave të nenit 37 të Kodit.

Neni 61

1. Për qëllim të nenit 34(3)(b) të Kodit, shprehja “aktivitete marketingu” do të thotë çdo aktivitet që lidhet me reklamën dhe nxitjen e shitjes së mallrave në fjalë dhe çdo aktivitet që lidhet me garancitë e dhëna në lidhje me to.

2. Këto aktivitete të ndërmarra nga blerësi konsiderohen të jenë ndërmarrë për llogari të tij, edhe në rast se ato rrjedhin nga një detyrim i blerësit, sipas një marrëveshjeje me shitësin.

Neni 62

1. Në zbatim të nenit 35(2)(a) të Kodit, (vlera e transaktuar e mallrave identike), vlera doganore përcaktohet duke iu referuar vlerës së transaktuar të mallrave identike në një shitje në të cilën niveli tregtar

dhe sasia e mallrave të shitura është në thelb e njëjtë me mallrat që vlerësohen. Kur nuk gjenden shitje të tilla, përdoret vlera e transaktuar e mallrave identike të shitura në një nivel tregtar dhe/ose në sasi të ndryshme, e rregulluar duke marrë parasysh ndryshimet që i përkasin nivelit tregtar dhe/ose sasi, me kusht që këto rregullime të bëhen mbi bazën e paraqitjes së provave të cilat përcaktojnë qartë arsyen dhe saktësinë e rregullimit, pavarësisht nëse këto ndikojnë në rritje ose ulje të vlerës.

2. Kur vlera e transaktuar përmban në vetvete shpenzimet të cilave u referohet neni 37(1)(e) i Kodit, bëhet një korigjim, për të marrë parasysh ndryshimet thelbësore të këtyre shpenzimeve ndërmjet mallrave të importuara dhe mallrave identike në fjalë, ndryshime këto që rrjedhin nga ndryshimet në largësi dhe mënyrat e transportit.

3. Nëse, në zbatimin e këtij neni, gjendet më shumë se një vlerë e transaktuar për mallra identike, për të përcaktuar vlerën doganore të mallrave të importuara, përdoret vlera më e ulët prej tyre.

4. Për të zbatuar këtë nen, do të merret parasysh vlera e transaktuar e mallrave të prodhuara nga një person tjetër, vetëm atëherë kur, sipas kushteve të përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni, nuk mund të gjendet një vlerë transaksioni për mallra identike me mallrat që po vlerësohen, të prodhuara nga i njëjti person.

5. Për qëllim të këtij neni, vlerë e transaktuar e mallrave identike të importuara do të thotë një vlerë doganore, e përcaktuar sipas nenit 34 të Kodit, e korigjuar sipas dispozitave të paragrafit 1(b) dhe 2 të nenit në fjalë.

Neni 63

1. Në zbatim të nenit 35(2)(b) të Kodit, (vlera e transaktuar e mallrave të ngjashme), vlera doganore përcaktohet duke iu referuar vlerës së transaktuar të mallrave të ngjashme në një shitje në të cilën niveli tregtar dhe sasia e mallrave të shitura është në thelb e njëjtë me mallrat që vlerësohen. Kur nuk gjenden shitje të tilla, përdoret vlera e transaktuar e mallrave të ngjashme të shitura në një nivel tregtar dhe/ose në sasi të ndryshme, e rregulluar duke marrë parasysh ndryshimet që i përkasin nivelit tregtar dhe/ose sasisë, me kusht që këto rregullime të bëhen mbi bazën e paraqitjes së provave të cilat përcaktojnë qartë arsyen dhe saktësinë e rregullimit, pavarësisht nëse këto ndikojnë në rritje ose ulje të vlerës.

2. Kur vlera e transaktuar përmban në vetvete shpenzimet të cilave u referohet neni 37(1)(e) i Kodit, duhet të bëhet një korigjim, për të marrë parasysh ndryshimet thelbësore të këtyre shpenzimeve ndërmjet mallrave të importuara dhe mallrave të ngjashme në fjalë, ndryshime këto që rrjedhin nga ndryshimet në largësi dhe mënyrat e transportit.

3. Nëse, në zbatimin e këtij neni, gjendet më shumë se një vlerë e transaktuar për mallra të ngjashme, për të përcaktuar vlerën doganore të mallrave të importuara, përdoret vlera më e ulët prej tyre.

4. Për të zbatuar këtë nen, do të merret parasysh vlera e transaktuar e mallrave të prodhuara nga një person tjetër, vetëm atëherë kur, sipas kushteve të përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni, nuk mund të gjendet një vlerë transaksioni për mallra të ngjashme me mallrat që po vlerësohen, të prodhuara nga i njëjti person.

5. Për qëllim të këtij neni, vlerë e transaktuar e mallrave të ngjashme të importuara do të thotë një vlerë doganore, e përcaktuar sipas nenit 34 të Kodit, e korrigjuar sipas dispozitave të paragrafit 1(b) dhe 2 të nenit në fjalë.

Neni 64

1. (a) Nëse mallra të importuara ose mallra identike apo të ngjashme të importuara janë shitur në Republikën e Shqipërisë në gjendjen në të cilën u importuan, vlera doganore e mallrave të importuara, e përcaktuar në përputhje me nenin 35(2)(c) të Kodit, bazohet në çmimin për njësi me të cilin janë shitur mallrat e importuara ose mallra identike apo të ngjashme me ato të importuara, në sasinë, më të madhe në total, në të njëjtën ose afërsisht të njëjtën kohë me importimin e mallrave që vlerësohen, personave të cilët nuk lidhen me personat prej të cilëve ata blejnë këto mallra, duke zbritur si me mëposhtme:

- i) komisionin që zakonisht paguhet ose bihet dakort të paguhet, ose shtesat që zakonisht bëhen për qëllime fitimi dhe shpenzime të përgjithshme (duke përfshirë kostot e drejpërdrejta ose të tërthorta që bëhen për marketingun e mallrave në fjalë) në lidhje me shitjen, në Republikën e Shqipërisë, të mallrave të së njëjtës kategori ose lloj me mallrat e importuara,
- ii) shpenzimet e zakonshme të kryera në Republikën e Shqipërisë në lidhje me transportimin dhe sigurimin e mallrave, si dhe kostot shtesë që shoqërojnë këto dy kategori,
- iii) detyrimet doganore të importit dhe pagesa të tjera që duhet të paguhet në Republikën e Shqipërisë, për shkak të importimit ose shitjes së mallrave.

(b) Në rast se as mallrat e importuara, as mallrat identike apo të ngjashme të importuara nuk janë shitur në të njëjtën, ose afërsisht në të njëjtën kohë, me importimin e mallrave që po vlerësohen, vlera doganore e mallrave të importuara, e përcaktuar sipas këtij neni, përdoret ndesh me dispozitat e paragrafit 1(a), bazohet në çmimin për njësi me të cilin mallrat e importuara, dhe mallrat identike ose të ngjashme të importuara, janë shitur në vend në kushtet në të cilat u

importuan, në datën më të parë pas importimit të mallrave që i nënshtrohen vlerësimit, por jo më vonë se 90 ditë pas importimit.

2. Në rast se mallrat e importuara ose mallra identike ose të ngjashme nuk janë shitur në vend në kushtet në të cilat janë importuar, nëse importuesi kërkon një gjë të tillë, vlera doganore duhet të bazohet në çmimin për njësi me të cilin mallrat e importuara pas përpunimit të mëtejshëm, u janë shitur në sasinë më të madhe totale në Shqipëri personave që nuk janë të lidhur me personat nga të cilët ata i blejnë këto mallra, duke marrë parasysh rritjen e vlerës si pasojë e përpunimit dhe zbritjet e parashikuara në paragrafin 1(a) të këtij neni.

3. Për qëllim të këtij neni, çmimi për njësi me të cilin mallrat e importuara janë shitur në sasinë më të madhe në total, është çmimi me të cilin numri më i madh i njësive i është shitur personave të cilët nuk janë të lidhur me personat prej të cilëve ata kanë blerë këto mallra në nivelin e parë tregtar, në të cilin kryhen këto shitje pas importimit.

4. Për qëllim të zbatimit të këtij neni, nuk merret parasysh shitje të kryera në Shqipëri nga persona që furnizojnë, drejpërsëdrejtë ose tërthorazi, falas ose me çmim të reduktuar ndonjë prej elementeve të specifikuar në nenin 37(1)(b) të Kodit, për t'u përdorur në kuadrin e prodhimit dhe shitjes për eksport të mallrave të importuara.

5. Për qëllim të paragrafit 1(b), “data më e parë”, është data në të cilën mallrat e importuara ose mallra të ngjashme apo identike të importuara janë shitur në sasi të mjaftueshme për të përcaktuar çmimin për njësi.

Neni 65

1. Në zbatim të nenit 35(2)(d) të Kodit, (vlera e llogaritur), autoritetet doganore nuk mund të kërkojnë ose detyrojnë një person që nuk është vendosur në Republikën e Shqipërisë të paraqesë për kontroll ose të lejojë marrjen e informacionit për kontabilitetin ose të dhëna të librave për qëllim të përcaktimit të kësaj vlere. Megjithatë, informacioni i paraqitur nga prodhuesi i mallrave, për përcaktimin e vlerës doganore të tyre sipas këtij neni, mund të verifikohet në një vend të huaj nga autoritetet doganore shqiptare, me miratimin e prodhuesit dhe me kusht që këto autoritete të kenë njoftuar paraprakisht dhe në mënyrën e duhur autoritetet doganore të vendit në fjalë dhe që këto të fundit të mos kenë kundërshtim për hetimin.

2. Kostoja ose vlera e materialeve dhe fabrikimit, të cilave u referohet neni 35(2)(d)(i) i Kodit, përfshin koston e elementeve të specifikuar në nenin 37(1)(a)(ii) dhe (iii) të Kodit.

3. Po kështu kostoja të cilës i referohet paragrafi i mësipërm përfshin vlerën e përpjësuar përkatësisht për çdo produkt ose shërbim, të

përmendur në nenin 37(1)(b) të Kodit, vlerë kjo e cila paraqitet drejtpërdrejt ose tërthorazi nga blerësi për shkak të përdorimit për prodhimin e mallrave të importuara. Vlera e elementeve të përmendur në nenin 37(1)(b)(iv) të Kodit, të cilat janë ndërmarrë në Republikën e Shqipërisë, përfshihet vetëm në masën që këto elemente i ngarkohen prodhuesit.

4. Në rast se për të llogaritur vlerën e llogaritur përdoren informacione të ndryshme nga ato të paraqitura prej ose për llogari të prodhuesit, autoritetet doganore informojnë deklaruesin, në qoftë se ky i fundit kërkon një gjë të tillë, lidhur me burimin e këtij informacioni, të dhënat e përdorura dhe përlllogaritjet e bazuara në këto të dhëna, pa rënë ndesh me nenin 25 të Kodit.

5. “Shpenzime të përgjithshme” të cilave u referohet neni 35(2)(d)(ii) i Kodit, mbulojnë kostot e drejtpërdrejta dhe të tërthorta të prodhimit dhe shitjes së mallrave për eksport, të cilat nuk mbulojnë nga neni 35(2)(d)(i) i Kodit.

Neni 66

Kur mbajtësit e mallrave të cilëve u referohet neni 37(1)(a)(ii) i Kodit do t’i nënshtrohen importimit të përsëritur, kostoja e tyre, me kërkesë të deklaruesit përpjesëtohet sipas nevojës, në përputhje me parimet e përgjithshme të pranuar në kontabilitet.

Neni 67

Për qëllim të nenit 37(1)(b)(iv) të Kodit, kostoja e veprimtarive kërkimore dhe projekteve nuk përfshihet në vlerën doganore.

Neni 68

Kur vlera doganore përcaktohet duke zbatuar një metodë të ndryshme nga vlera e transaktuar, neni 38(c) i Kodit zbatohet *mutatis mutandis*.

KREU 2

Dispozita mbi royalties dhe të drejtat e liçencës

Neni 69

1. Për qëllim të nenit 37(1)(c) të Kodit, royalties dhe të drejta liçence do të thotë, veçanërisht, çdo pagesë e bërë për përdorimin e të drejtave lidhur me:

- a) fabrikimin e mallrave të importuara (veçanërisht për patentat, projektet, modelet dhe “instruksionet e fabrikimit” “know how”); ose
- b) shitjen për eksport të mallrave të importuara (veçanërisht për markat tregtare, modelet e regjistruara); ose
- c) përdorimin ose rishitjen e mallrave të importuara (veçanërisht për të drejtën e autorit, për procedurën e fabrikimit që është trupëzuar në mënyrë të pandarë në mallrat e importuara).

2. Pa rënë ndesh me nenin 37 (4) të Kodit, kur vlera doganore e mallrave të importuara përcaktohet sipas dispozitave të nenit 34 të Kodit, çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar duhet t'i shtohet edhe një *royalty* dhe e drejta e licencës, vetëm në rastet kur kjo pagesë:

- a) ka të bëjë me mallrat që janë objekt i vlerësimit; dhe
- b) është kusht shitjeje për mallrat në fjalë.

Neni 70

1. Kur mallrat e importuara janë vetëm një element ose pjesë përbërëse e mallrave të fabrikuara në Republikën e Shqipërisë, çmimi realisht i paguar ose që duhet paguar duhet të korrigjohet vetëm nëse *royalty* ose e drejta e licencës u referohet këtyre mallrave.

2. Nëse mallrat importohen të pamontuara ose duhet t'u nënshtrohen vetëm përpunimeve të vogla përpara se të rishiten, siç është hollimi (i substancave që mund të hollohen) ose ambalazhimi, kjo nuk përjashton mundësinë që një *royalty* ose e drejtë licence të jetë paguar për mallrat e importuara.

3. Nëse *royalties* ose të drejtat e licencës u referohen pjesërisht mallrave të importuara dhe pjesërisht elementeve ose përbërësve të tjerë që u janë shtuar mallrave pas importimit, ose veprimtarive apo shërbimeve të kryera pas importimit, bëhet një ndarje e përshtatshme, e bazuar vetëm në të dhëna objektive dhe të llogaritshme, në përputhje me shënimin interpretues të nenit 37 (2) të Kodit dhënë në Aneksin 6.

Neni 71

Çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar për mallrat e importuara i shtohet *royalty* ose e drejta e licencës lidhur me të drejtën e përdorimit të një marke tregtare vetëm kur:

- a) *royalty* ose e drejta e licencës i referohet mallrave, të cilat janë rishitur në të njëjtën gjendje ose që janë objekt vetëm i përpunimeve të vogla pas importimit;
- b) mallrat janë tregtuar me markën tregtare, të vendosur përpara ose pas importimit, për të cilën është paguar *royalty* ose e drejta e licencës; dhe
- c) blerësit nuk i lejohet të marrë të tilla mallra nga furnizues të tjerë që nuk kanë lidhje me shitësin.

Neni 72

Kur blerësi i paguan *royalties* ose të drejtat e licencës një pale të tretë, kushtet e parashikuara në nenin 69(2) konsiderohen të plotësuar

vetëm nëse shitësi ose një person tjetër që ka lidhje me të i kërkon blerësit që të bëjë këtë pagesë.

Neni 73

Kur metoda e përlllogaritjes se shumës së një *royalty* ose të drejtë liçence bazohet në çmimin e mallrave të importuara, mund të konsiderohet në mungesë të provave për te kundërtën, që pagesa e kësaj *royalty* ose pagesë liçence lidhet me mallrat që janë objekt vlerësimi. Megjithatë, pagesa e *royalty* ose të drejtës së liçencës kur shuma e kësaj *royalty* ose të drejtë liçence përlllogaritet pa marrë parasysh çmimin e mallrave të importuara mund t'i referohet mallrave që janë objekt vlerësimi.

Neni 74

Në zbatim të nenit 37 (1) (c) të Kodit, vendbanimi i përfituesit të pagesës së *royalty*-s ose të drejtës së liçencës është i parëndësishëm.

KREU 3

Dispozita mbi vendin e hyrjes në Republikën e Shqipërisë

Neni 75

1. Për qëllim të nenit 37(1)(e) dhe nenit 38(a) të Kodit, vendi i hyrjes në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë është:

- a) për mallrat e transportuara në rrugë detare, porti i shkarkimit, ose porti i transbordimit, me kusht që ky transbordim të jetë i autorizuar nga autoritetet doganore të portit në fjalë;
- b) për mallrat e transportuara në rrugë detare dhe më pas pa transbordim, nëpërmjet ujrave të brendshme, porti i parë - në grykëderdhjen e lumit ose të kanalit ose diku më tej në thellësi - ku mund të kryhet shkarkimi i mallrave, me kusht që t'i provohet autoriteteve doganore se shpenzimet e transportit deri në portin e shkarkimit janë më të mëdha se shpenzimet përkatëse deri në portin e parë në fjalë;
- c) për mallrat e transportuara në rrugë hekurudhore, në rrugë të brendshme ujore, ose në rrugë automobilistike, vendi ku ndodhet zyra e parë doganore;
- d) për mallrat e transportuara në rrugë të tjera, vendi ku kalohet kufiri tokësor i territorit doganor të Republikës së Shqipërisë.

2. Vlera doganore e mallrave të futura në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë dhe më pas të transportuara në rrugë detare, me destinacion në një pjesë tjetër të këtij territori, përcaktohet duke iu referuar vendit të parë të hyrjes në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë, me kusht që mallrat të transportohen nëpërmjet një itinerari të zakonshëm, drejt e për në vendin e destinacionit.

KREU 4

Dispozita mbi shpenzimet e transportit

Neni 76

Në zbatim të nenit 37 (1) (e) dhe 38 (a) të Kodit:

- a) kur mallrat transportohen me të njëjtën mënyrë transporti deri në një pikë që ndodhet përtej vendit të hyrjes në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë, shpenzimet e transportit vlerësohen në përpjesëtim të drejtë me largësinë e përshkuar jashtë dhe brenda territorit doganor të Republikës së Shqipërisë, duke përjashtuar rastet kur autoriteteve doganore u jepet një provë mbi shpenzimet që do të ishin bërë në përputhje me tarifën zakonshme që zbatohet për transportin e mallrave deri në vendin e hyrjes në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë;
- b) kur mallrat janë faturuar me një çmim të vetëm deri në mbërritjen në destinacion, i cili përkon me çmimin deri në vendin e hyrjes, shpenzimet e transportit brenda Republikës së Shqipërisë nuk zbriten nga ky çmim. Megjithatë, kjo zbritje lejohet me kusht që t'u provohet autoriteteve doganore që çmimi deri në mbërritjen në kufi, është më i ulët sesa çmimi i njëjtë deri në mbërritjen në destinacion.
- c) kur transporti është falas ose në ngarkim të blerësit, vlera doganore përfshin shpenzimet e transportit deri në vendin e hyrjes, të llogaritura në bazë të tarifës që zbatohet zakonisht për të njëjtat mënyra transporti.

Neni 77

1. Vlera doganore e mallrave përfshin të gjitha detyrimet postare në lidhje me mallrat e dërguara me postë deri në vendin e destinacionit, me përjashtim të çdo takse postare shtesë që vendoset në Republikën e Shqipërisë.

2. Për përcaktimin e vlerës doganore dërgesave të mallrave jo tregtara, nuk do të bëhet asnjë rregullim i vlerës së deklaruar në lidhje me këto detyrime.

3. Paragrafet 1 dhe 2 nuk zbatohen për mallrat e transportuara me anë të shërbimeve të shpejta postare të njohura si **Express Mail Service-Datapost** (EMS-Datapost) si për shembull EMS-Jetpost në Danimarkë, EMS-Kurierpostendungen në Gjermani, CAI-Post në Itali.

Neni 78

Shpenzimet e transportit ajror që duhet të përfshihen në vlerën doganore të mallrave përcaktohen duke zbatuar përqindjet e dhëna në Aneksin 8.

**Vlerësimi i sistemeve informatike mbartëse të të dhënave të
destinuara për tu përdorur në pajisjet e përpunimit të të
dhënave**

Për qëllim të nenit 79:

- a) “Sistem mbartës” nuk përfshin qarqet e integruara, gjysmëpërcjellesit dhe pajisje ose artikujt e tjerë ku janë trupëzuar këto qarqe ose pajisje;
- b) “Të dhëna ose udhëzime” nuk përfshin regjistrimet zanore, kinematografike dhe videot.

Neni 79

Pa rënë ndesh me nenet 34 deri 38 të Kodit, për përcaktimin e vlerës doganore të sistemeve informatike që mbartin të dhëna ose udhëzime të destinuara për përdorim në pajisjet e përpunimit të të dhënave, merret parasysh vetëm kostoja ose vlera e vetë sistemit mbartës. Pra, vlera doganore e sistemeve mbartëse të importuara nuk përfshin koston ose vlerën e të dhënave ose udhëzimeve, gjithmonë me kusht që kjo kosto ose vlerë të dallohet nga kostoja ose vlera e sistemit mbartës në fjalë.

KREU 6

Dokumentet që duhen paraqitur

Neni 80

Kur është e nevojshme të përcaktohet vlera doganore në zbatim të neneve 27, dhe 33 deri në 40 të Kodit, deklaruesi duhet të paraqesë pranë autoriteteve doganore një kopje të faturës, në bazë të së cilës bëhet deklarimi i vlerës së mallrave të importuara. Kur vlera doganore deklarohet me shkrim kjo kopje duhet të mbahet nga autoritetet doganore.

Neni 81

1. Autoritetet doganore nuk duhet të përcaktojnë vlerën doganore të mallrave të importuara mbi bazën e metodës së vlerës së transaktuar, në qoftë se në përputhje me procedurat e përcaktuara në paragrafin 2, ata nuk binden, mbi bazën e dyshimeve të arsyeshme, se vlera e deklaruar përfaqëson shumën totale realisht të paguar ose që duhet paguar sipas nenit 34 të Kodit.

2. Kur autoritetet doganore kanë dyshimet e përmendura në paragrafin 1, ata mund të kërkojnë informacion shtesë në përputhje me paragrafin 3. Nëse përsëri ka dyshime, autoritetet doganore, përpara se të marrin një vendim përfundimtar, duhet të lajmërojnë personin e interesuar, me shkrim në qoftë se ai e kërkon një gjë të tillë, për arsyet që çojnë në dyshime dhe t'i japin atij mundësinë reale për t'u përgjigjur. Vendimi përfundimtar dhe arsyet për marrjen e një vendimi të tillë i komunikohen me shkrim personit në fjalë.

3. Lidhur me përcaktimin e vlerës doganore deklaruesi është i detyruar që, me kërkesë të autoriteteve doganore, të japë informacion dhe dokumente shtesë lidhur me:

- a) vërtetësinë e dokumenteve të paraqitura;
- b) informacion ose dokumente shtesë të nevojshme për përcaktimin e vlerës doganore të mallrave.